

Кам'янець - Подільський національний університет імені Івана Огієнка
педагогічний факультет
кафедра педагогіки та управління навчальним закладом
Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Освітологія українська мова
Викладачі	Кучинська Ірина Олексіївна , доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та управління навчальним закладом
Про файл викладачів	http://pedagogika.kpnu.edu.ua/kuchynska/
E-mail:	kuchynska.iryana@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	
Консультації	Відповідно до графіку консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри педагогіки та управління навчальним закладом

2. Анотація курсу

«Освітологія» як міждисциплінарна галузь наукового знання, концептуально огортаючи багатоаспектні проблеми освітньої сфери, здатна запропонувати теорію і методологію досліджень феномену сучасної освіти та напрями підготовки, які б розкривали зміст її основних напрямів розвитку. Міждисциплінарна програма «Освітологія» спрямовується на розвиток методологічної культури й креативного мислення магістрантів через міждисциплінарне осягнення проблем сучасної освіти та її зв'язків з іншими суспільними сферами. Важливим є те, що освітологія не інтегрує і не синтезує науки, вона «співпрацює» з ними у дослідженнях різних аспектів розвитку освіти. Відтак освітологія є самостійним науковим напрямом, який в силу своєї синергетичної сутності реалізується на рівні міждисциплінарних досліджень.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання навчальної дисципліни «Освітологія» полягає у – забезпеченні поглибленої теоретичної підготовки щодо розуміння сфери освіти

у її сталому розвитку та сприяння формуванню знань про здобутки та суперечності у теорії та практиці функціонування сучасних освітніх систем; розвитку професійної компетентності в галузі педагогічної освіти на основі вивчення освітології як галузі міждисциплінарного наукового знання.

4. Основні цілі (завдання):

- оволодіння знаннями про об'єкт, предмет, завдання та предметне поле освітології як наукового напрямку інтегрованого дослідження сфери освіти;
- оволодіння системою знань про сферу освіти у різних площинах, вимірах, співвідношеннях та взаємозв'язках з метою усвідомлення закономірностей і тенденцій її розвитку;
- опанування знаннями про джерела розвитку освітніх систем;
- оволодіння знаннями про основні концепти освітології;
- поглиблення освітньо-педагогічної культури;
- оволодіння інноваційними освітньо-педагогічними технологіями;
- поглиблення знань про складові освітологічно підготовки;
- формування наукового світогляду та методологічної культури щодо цілісного сприйняття сфери освіти;
- розвиток інтелекту, творчих якостей, критичного мислення, здатності до науково - педагогічної, науково - дослідницької та інноваційної діяльності в сфері освіти. Розуміння основних категорій, які використовуються під час вивчення дисципліни «Освітологія»

-

5. Формат курсу

Стандартний курс навчання (очний)

6. Результати навчання

На основі вивчення дисципліни студент має набути компетентностей:

- а) інтегральних: здатність розв'язувати спеціалізовані завдання в предметній сфері освітології та застосовувати ключові теорії, терміни освітологічних досліджень, які відображають науковий тезаурус дослідження сучасної сфери освіти як соціального інституту, специфічного сегменту правового простору та як педагогічної категорії;

б) загальних: здатність спілкуватися українською мовою та використовувати її у професійному спілкуванні, розуміння процесів генези та розвитку історії і культури України, загальних основ філософії та їх використання у професійній діяльності, здатність до творчого мислення, яке полягає у нестандартному вирішенні задач, самостійності міркувань та умовиводів; до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації;

в) спеціальних (фахових і наукових): здатність збирати, опрацювати й аналізувати наукову інформацію та методичні джерела; удосконалити вміння й навички самостійної навчальної роботи; на основі самопізнання сформуванню власний стиль наукової, професійно-педагогічної діяльності, професійного спілкування; розвивати вміння й навички навчання упродовж життя; розширювати свій науковий світогляд та підвищувати рівень методологічної та освітньо – педагогічної культури.

7. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	Денна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	
Рік навчання/ рік викладання	2021 - 2022
Семестр вивчення	I
нормативна/вибіркова	нормативна
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредита ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.
Лекційні заняття	16 год.
Практичні заняття	0 год.
Семінарські заняття	24 год.
Лабораторні заняття	0 год.
Самостійна робота	80 год.

Форма контролю	підсумкового	екзамен
----------------	--------------	---------

8. Перереквізити курсу

Для успішного опанування курсу студент повинен володіти фактичним матеріалом з предметів педагогічного циклу.

9. Організація навчання – перелік тем

Змістовий модуль 1. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти

Тема 1. Освітологія – витоки наукового напрямку.

Тема 2. Складові освітологічної підготовки.

Тема 3. Конкурентноспроможність та джерела розвитку освітніх систем.

Тема 4. Інноваційна освітня діяльність.

Тема 5. Інновації у вищій освіті.

Тема 6. Сучасні освітні технології.

Тема 7. Професійна готовність працівників освіти до педагогічної діяльності.

10. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

11. Політики курсу

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Кожен студент повинен ознайомитися і слідувати Положенню про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;

- готуватися до занять і підтримувати зворотній зв'язок під час їх проведення;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно і акуратно виконувати завдання самостійної роботи;
- відключити мобільний телефон під час занять;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи, підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.

Відвідування занять і усунення пропущених занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив бали 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР), самостійної роботи менше, ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати.

Лекційні заняття. Структура кожного лекційного заняття поділяється на окремі питання, включає план та подальше його розкриття. Ефективність слухання курсу лекцій значною мірою залежить від активності та самостійності студента при підготовці до сприйняття лекційного матеріалу. Ця активність та самостійність повинні виявлятися не тільки у тому, щоб конспектувати зміст лекцій, а головне, у тому, щоб усвідомити необхідність вивчення сучасного педагогічного доробку, що складає умову правильного сприйняття та

засвоєння знань з освітології на підставі самопідготовки до наступної лекції, семінарського заняття. Деякі питання, терміни, положення, які розглядаються на лекції і семінарських заняттях, студент може недостатньо розуміти, що потребує додаткового ознайомлення з науковою літературою. Цей матеріал треба не тільки підібрати але і спеціально помітити, щоб запитати про нього у лектора або з'ясувати самому за допомогою підручника, словників та енциклопедій.

Семінарські заняття. До семінарських занять викладач повідомляє:

- теми та запитання, які потребують вивчення;
- список літератури та інтернет-адреси інформаційних ресурсів, де можна знайти необхідний матеріал для підготовки питань до семінарських занять і самостійних робіт у повному обсязі;
- завдання самостійної роботи. Цей вид підготовки передбачає виступи на семінарських заняттях або ж індивідуальні звітування про виконання на консультаціях викладача.

Література. Робота із вивчення рекомендованої літератури є основним видом підготовки студентів до практичних занять та іспиту. Конспект курсу лекцій не може замінити підручник, оскільки в лекціях немає можливості викласти увесь курс у повному обсязі. Опрацьовуючи підручник та рекомендовану літературу, студенту важливо користуватися рекомендаціями викладача до вивчення цієї дисципліни. Це дає можливість чітко усвідомити обсяг знань за кожною темою та їх послідовність. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

12. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів за змістовими модулями

Змістовий модуль № 1	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Сума
60 балів	максимальна кількість балів -30 балів; мінімальна кількість балів -18 балів	10 балів	100 балів

Згідно із «Положенням про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100 - бальною шкалою. Із загальної кількості у 100 балів вагові (максимально можливі) бали оцінки досягнень студентів у визначених даною навчальною програмою видах навчальної діяльності при вивченні дисципліни «Освітологія» розподіляються за такою схемою: змістовий модуль 1 (поточне оцінювання) – 60 балів. Модульна контрольна робота – 30 балів. Самостійна робота -10балів

13. Перелік основної літератури

- Базалук О. А.** Філософія образования в свете новой космологической концепции: учебник / О. А. Базалук. – К.: Кондор, 2010. – 458 с.
- Бордовский Г., Извозчиков Б.** Эдукология как наука об образовании / Г. Бордовский, Б. Извозчиков // Вестник высшей школы «Alma mater». – 1991. – № 3. – С. 24–32.
- Кремень В. Г.** Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В. Г. Кремень. – К.: Знання, 2010. – С. 288–397.
- Кремень В. Г.** Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум / В. Г. Кремень – К.: Грамота, 2007. – 576 с.
- Кремень В.** Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47–48 (5430-5431). – С. 4.
- Кучинська І.О.** Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський. Видавець Зволейко Д.Г.2020. 292 с.
- Луговий В. І.** Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку / В. І. Луговий / За заг. ред. акад. О. Г. Мороза. – К.: МАУП, 1994. – 196 с.

Лутай В. Розробка сучасної філософії освіти на засадах синергетики / В. Лутай // Вища освіта України. – 2009. – №1. – С. 33–35.

Левченко Т.І. Концептуальна парадигма розвитку вищої освіти: монографія. Вінниця: Нова книга. 2017. 344 с.

Мицкевич Н. И. Эдукология: инвариантные характеристики / Н. И. Мицкевич // Адукатар, 2010. – №1(17). – С. 21–26.

Надвинична Т. Роль наукової школи у становленні освітології (вітчизняний та зарубіжний досвід) / Т. Надвинична // Вітакультурний млин. Методологічний альманах. – 2006. – Модуль 3. – С. 13–16.

Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку / В. О. Огнев'юк – К.: Знання України, 2003. – 448 с.

Огнев'юк В. О. На шляху до становлення нового наукового напрямку «освітологія» / В. О. Огнев'юк / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоєва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с. – С. 5–9.

Огнев'юк В. О. Освітологія як відображення міждисциплінарного підходу у наукових дослідженнях феномену сучасної освіти / В. О. Огнев'юк // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наукове видання за матеріалами першої Всеукр. наук.-практ. конференції «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; Авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 53–62.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково - методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – № 4 (54). – С. 2–6.

Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк. : щомісяч. наук.- пед. журн. – № 4-5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44–51.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 744 с. **Проказа О. Т.** Проблема трансформації класичної педагогіки в сучасну інфоноосферну едукологію (питання теорії) / О. Т. Проказа // Освіта Донбасу. – № 6 (137), 2009. – С. 5 – 7.

Прокопцов В. И. Эдукология: принципиально новая наука образования. В 4 фракталах. Фрактал 1. Эдукология: Ориентировочная основа коллективно-интерсубъектной системомыследеятельности создателей и пользователей эдукологии. (Авторская версия-навигация) / В. И. Прокопцов. – СПб.: СПб ЛТА, 2002. – 344 с.

Прокопцов В. И. Эдукология: принципиально новая наука образования. В 4 фракталах. Фракталы 2, 3, 4. (Препринты). (Авторская версия-навигация). / В. И. Прокопцов. – СПб.: СПб ГЛТА, 2004. – 568 с.

Саух Ю. П. Філософія освіти – педагогіка – освітологія. Інтерв'ю з Віктором Огнев'юком / Ю. П. Саух, О. В. Вознюк // Історія. Філософія. Релігієзнавство. – 2010. – № 1 – 2. – С. 2 – 4.

Сисоєва С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоєва / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоєва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Сисоєва С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоєва // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Фурман А. Vivat, освітологія! Або мистецтво управління освітнім простором суспільства / А. Фурман // Влада. – 2003. – № 2. – С. 3.

Фурман А. Методологічна план-карта освітології як синтетичної наукової дисципліни / А. Фурман // Вітакультурний млин: методологічний альманах, 2006 (Модуль 4). – 56 с. – С. 4–18.

Фурман А. Освітологія як синтетична наукова дисципліна: проблема завдань, об'єкта, предмета, методу / А. Фурман // Вітакультурний млин: методологічний альманах, 2006 (Модуль 3). – 52 с.

Фурман А. Постання освітології, або похід за горизонти відомого / А. Фурман // Психологія і суспільство. – 2003. – № 4. – С. 5–9.

Хоружа Л. Аксіологічні засади освітології: держава, суспільство і особистість / Л. Хоружа // Цілісне уявлення про освіту – на зустріч з освітологією; за ред.: Т. Левовицького, В. Огнев'юка, С. Сисоєвої. – Варшава: Вища школа педагогічна. 2011. – 242 с. – С. 89–102.

Steiner Elizabeth Educology of the Free / Elizabeth Steiner – Philosophical Library, New York, 1981. – 68 p.